

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^e JAARGANG

WOENSDAG 21 FEBRUARI 1934

No. 947

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

INHOUD.

	Biz.
CRISISINKOMSTENBELASTING door Prof. Dr. N. J. Polak	178
Het nieuwe Duitsche arbeidsrecht door Dr. Rudolf Levy	179
Regeeringssteun aan den landbouw door Dr. J. Oortwijn	
Botjes	180
Wijziging van den staat der Rijksmiddelen	182
De Rijksmiddelen over Januari 1934	182
De Indische middelen over October 1933	183

AANTEKENINGEN:

De rechterlijke beslissing inzake de goudclausule van de „Koninklijke” en van de „Bataafsche”	184
Het nationale inkomen in de Ver. Staten van 1929—1932	186

MAANDLIJFERS:

Overzicht van den stand der Rijksmiddelen	188
Overzicht van de Indische middelen	188

STATISTIEKEN	189—192
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

20 FEBRUARI 1934.

De geldmarkt was de afgelopen week kalm. In de eerste dagen was geld gemakkelijker te krijgen. De disconto-koersen liepen dan ook tot op $\frac{5}{8}$ pCt. terug. Papier op langeren datum, per 1 December, werd op $\frac{17}{16}$ pCt. gedaan, halfjaars papier noteerde $\frac{7}{8}$ pCt. Call $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ pCt. De laatste dagen was de markt echter stiller, in afwachting van de nieuwe inschrijving op schatkistpapier, die 21 dezer zal plaats hebben. Er worden dan aangeboden de gewone drie- en zes-maands promessen en jaarsbiljetten, rentende $2\frac{1}{2}$ pCt., terwijl ditmaal ook vijf-jaarsbiljetten met een rente van $3\frac{1}{2}$ pCt. bij vrije inschrijving zullen worden aangeboden. Het totaal bedrag zal niet meer dan f 40 miljoen bedragen. Ook de nog steeds plaats vindende goudonttrekkingen bij de Bank — zij het dan ook op kleinere schaal — en symptomen van een

nieuwen aanval op den Gulden, doen geldgevers zich meer terughouden.

* * *

Gedurende de eerste dagen van de achter ons liggende week was de wisselmarkt rustig en bleven de noteringen tamelijk wel onveranderd. In den loop van Vrijdag begonnen de koersen aan te trekken, welke rijzing zich gisteren sterker accentueerde. Ponden, die aanvankelijk rond de 7.55 noteerden, kwamen tenslotte op 7.71. De Dollar bleef hier echter onveranderd; de koers schommelde rond de 1.50. Hier, zoowel als op de markt te Londen, blijven Dollars geregeld aangeboden. De notering van Dollars tegen Ponden is dan ook van 5.03 op 5.13 gekomen. Fransche Francs bewogen zich rond de 9.78 en 9.79, slot 9.78 $\frac{1}{4}$. In Parijs schijnt men door de steeds voortdurende goudaanvragen bij de Banque de France toch niet geheel gerust over den toestand te zijn; de Pondenkoers tegen Francs is dan ook van 77.30 op 78.70 gekomen. Marken, die de geheele week flauw lagen, konden zich de laatste dagen verbeteren; van 58.50 kwam de notering op 58.92 $\frac{1}{4}$. Ook Registermarken waren aanvankelijk sterk aangeboden, naar men zegt, omdat de Golddiskontbank eenige dagen uit de markt is gebleven. Gisteren was er weder vraag en kon de koers aanzienlijk verbeteren. Crediet- en effectenspermarken blijven eerder aangeboden. Zwitsersche Francs 47.99—48.02 $\frac{1}{2}$. Lires en Peseta's onveranderd. Belga's 34.64—34.67. Het Noorden hooger: Kopenhagen 34.40, Oslo 38.70 en Stockholm 39.70. De Tsjechokronen worden in de markt op de nieuwe basis, $\frac{5}{6}$ van de vorige waarde, verhandeld; gisteren werd op 6.20 gedaan. Canadeesche Dollars 1.49. Indië lager op 100 $\frac{1}{2}$.

Op de termijnmarkt kwam weer ten duidelijkste tot uiting, dat men in het buitenland nog niet overdeeld vertrouwen in den Gulden heeft. Vooral uit Engeland werden Guldens op termijn aangeboden, waardoor hier het agio voor één- en 3-maands Ponden tot $2\frac{1}{4}$ en $4\frac{1}{2}$ c. opliep; het slot was weder iets gemakkelijker, nl. $1\frac{1}{4}$ en $3\frac{1}{4}$ c. boven den contanten prijs. Termijndollars veranderden maar weinig; eep-maands rond pari, drie-maands $\frac{3}{16}$ p. agio. Fransche Francs op termijn zijn vaster geworden; het disagio is voor één-maands verminderd tot 4, voor drie-maands tot 9 punten.

Op de goudmarkt was het wel wat kalmer; toch ging er nog wel een en ander om. Gouden baren noteerden tenslotte f 1.665, Eagles 2.51 $\frac{1}{2}$, Sovereigns 12.36.

LONDEN, 19 FEBRUARI 1934.

De geldmarkt bleef gedurende de vorige week gemakkelijk en goed voorzien van kort geld. Tot nu toe heeft het naderende einde van het financiële gouvernementsjaar, dat gewoonlijk gekenmerkt wordt door sterk verhoogde inzameling van inkomstenbelasting, nog weinig invloed gehad op de markten.

In de discontomarkt waren de Clearing Banks in den aanvang der week koopers van schatkistwissels tot $\frac{7}{8}$ pCt., welke prijs door haar op Woensdag weder gewijzigd werd tot $\frac{15}{16}$ pCt. voor drie-maands en $\frac{7}{8}$ voor korter papier. Bankaccepten noteeren $\frac{15}{16}$ pCt.

De deviezenmarkt wordt beheerscht door de steeds voortdurende goudverscheppingen naar New-York. Dollars worden nu beslist zwakker en zijn heden tot 5.14 opgelopen. Ook Gulden en Francs waren heden zwak: Gulden sloten op 7.71—7.72.

CRISISINKOMSTENBELASTING.

Dat de schrijver van het artikel „Salariskorting—Conjunctuurbelasting” in de Economisch-Statistische Berichten van 23 September 1931 (blz. 844/45) zich verheugt over de, helaas wel zeer late, indiening van een wetsontwerp tot heffing eener crisisinkomstenbelasting, is duidelijk. En dat, na de vele sympathiebetuigingen met het denkbeeld, een nadere motiveering hier achterwege kan blijven, eveneens. Gelijk de Memorie van Toelichting opmerkt, wordt wel door niemand bestreden, dat het in beginsel billijk is, hen te belasten, wier draagkracht in deze tijden van ellende is toegenomen.

De uitwerking van het denkbeeld brengt ons eenerzijds weinig, anderzijds groote vreugde.

Bezieet men het stel positieve voorschriften, die het wetsontwerp in de artikelen 3 tot en met 14 bevat, dan krijgt men den indruk, dat deze belasting met haar hooge tarief vrij ruw, en daardoor in menig geval zeer onbillijk zal worden geheven. Het ontworpen stelsel is met enkele woorden uiteen te zetten: men vermindert het belastbaar inkomen voor elk der belastingjaren 1934/35 tot en met 1938/39 met 90 pCt. van het inkomen voor het belastingjaar 1931/32 en heft over het verschil 10 pCt.

De noodzakelijkheid van correcties op dit eenvoudige stelsel springt onmiddellijk in het oog. Vooral ten opzichte van jongelui werkt het stelsel onbillijk.

Een jongmensch is in 1929 met zijn studie gereedgekomen en heeft een plaatsje gevonden als assistent in een ziekenhuis, als junior op een advocatenkantoor, als leeraar voor enkele uren aan een hogere burgerschool. Zijn inkomen voor het belastingjaar 1931/32 is gering, zijn tijd met de nieuwe werkzaamheden en met verdere studies volbezet. In den loop der volgende jaren ontwikkelt hij zijn volle werkkracht, vestigt zich als arts, wordt opgenomen als deelgenoot in een advocatenkantoor, krijgt een volle aanstelling als leeraar. Hij is ingeschoten in zijn dagelijksche werk, besteedt zijn avonduren aan cursussen, privaattlessen, het schrijven van boeken of tijdschriftartikelen, ter verkrijging van bijverdiensten ten behoeve van het inmiddels gestichte, groeiende gezin. Hij zal zwaar worden aangeslagen.

Een rijksambtenaar had in 1930 een bepaald traktement. Periodieke verhoogingen blijven uit, op zijn salaris wordt 10 pCt. gekort. Maar tusschen 1 Mei 1931 en 1 Mei 1934 worden hem drie kinderen geboren, zoodat hij ettelijke honderden aan kindertoeslag beurt. Zijn inkomen voor het belastingjaar 1934/35 bedraagt dan meer dan 90 pCt. van zijn inkomen in 1930, maar zijn draagkracht is eer verminderd dan vergroot.

In beide vermelde gevallen zien wij vermeerdering van inkomen, die ook buiten de crisis, zonder de prijsdaling, in een tijd van economischen opbloei evenzeer zou hebben plaatsgevonden. Ook in volkomen normalen tijd groeien de inkomens en de gezinnen der jongelieden, vooral in de eerste vijf à tien jaren sinds het einde van hun leertijd. Daarop belasting te heffen, omdat die vijf à tien jaren toevallig in een crisistijd vallen, is notoir onbillijk. En zoo zijn er tal van onbillijkheden te bedenken, waartegen uitzonderingsbepalingen zouden moeten waken. In ons bovenvermeld artikel van September 1931 stelden wij reeds voor: „Voor zoover men aannemelijk maakt, dat het inkomen is vermeerderd of voor daling behoed door bevordering, verandering van werkkring, vermeerdering van arbeidsprestatie, besparing, schenking of erfenis wordt de belasting niet geheven.” Wij wilden immers den prikkel tot energie-ontploffing, juist in dezen tijd een onschatbaar sociaal goed, niet verzwakken, wij wilden den spaarder, den begiftigde, den legataris of den erfgenaam niet dubbel treffen. Wij toonden zooveel aan, dat ook leeftijd en samenstelling van het gezin tot onbillijkheden bij de heffing van deze belasting kunnen leiden.

Een zeer groote onbillijkheid kan het enkele ver-

gelijkingsjaar meebrengen. Iemand, die juist voor het belastingjaar 1931/32, dat voor sommigen reeds een inkomen, door crisis getroffen, insluit, een uitzonderlijk karig inkomen had, bezuurt dat, doordat hij in alle jaren, waarin deze belasting wordt geheven, op die lage basis wordt behandeld.

Onbillijk is voorts het discontinue van vergelijkingsjaar op vergeleken jaren. Wie in de jaren 1931 en 1932 groote verliezen heeft geleden en deze in 1933 en 1934 ten deele inhaalt, ziet zich aangeslagen, hij wien het omgekeerde verging, blijft vrij.

Zoo is er meer. De ingezonden stukken in de dagbladen geven, naast veel ongegronde bezwaren¹⁾, tal van gevallen aan, waarin de eenvoudige toepassing van het stelsel tot grove onbillijkheden leidt.

Het ontwerp strijkt slechts enkele van die plooiën glad en doet nieuwe plooiën vallen door de mogelijkheid van compensatie van verliesjaren met winstjaren in de artikelen 4 en 5 op te heffen. Het strijkt plooiën glad ten aanzien van vruchtgenoot, van samenvoeging van inkomens van echtgenooten, en van erfenissen. Het strijkt plooiën ten aanzien van jongelieden eenigszins glad door een ieder een vergelijkingsinkomen van f 3000 toe te meten.

Deze uitzonderingsbepalingen zijn, gezien de bovenvermelde oorzaken van onbillijke werking, geenszins voldoende. Het minimum van f 3000 voor het vergelijkingsinkomen verhoogt zelfs de onbillijkheid, wat dadelijk in het oog springt, als men bedenkt, dat de kleine ambtenaar en de rijkswerker evengoed salariskortingen hebben ondervonden als het hoogere personeel, en de werkmans in het beschutte bedrijf niet evengoed als de procuratiehouder in deze belasting valt. De bevrediging, die deze belasting zou schenken in den kring der ambtenaren, wien de salariskorting — ten onrechte — steeds is voorgesteld als veroorzaakt en gemotiveerd door begrotingstekorten, dreigt door dat minimum sterk te worden verminderd.

Dat voor de bepaling van de meerdere draagkracht het nominale inkomen van thans met dat van eertijds wordt vergeleken zonder den kinderaftrek in de verschillende jaren daarbij toe te passen, lijkt ons almede een ernstige lacune.

Tot zoover de zijde van de uitwerking, die onze vreugde over de uiteindelijke, zij het veel te late indiening van dit ontwerp, terdege heeft getemperd.

* * *

Thans wat onze vreugde daarentegen heeft vergroot. Het ontwerp laat de oplossing van vele der vermelde moeilijkheden, de vermindering van talrijke onbillijkheden, over aan een bijzondere autoriteit, wie daarbij de vrije hand wordt gegeven om naar de bedoeling van den wetgever de wet billijk toe te passen in allerlei gevallen, waarin eenvoudige toepassing zou leiden tot niet door den wetgever bedoelde verhoudingen. Deze figuur achten wij in het belastingrecht alleszins op haar plaats. Het maatschappelijk leven is zóó rijk aan vormen, dat het den belastingwetgever niet mogelijk is, voor alle toestanden en verhoudingen passende voorschriften te geven. Daarom behooren de artikelen van een belastingwet gelezen te worden, niet als even zoovele voorschriften voor bepaalde situaties, maar als onderdeelen van een algemeene wilsuiting van het belastingheffende publieke lichaam. Is die wilsuiting door lezing en com-

¹⁾ Een van die ongezone bezwaren moeten wij even weerleggen, omdat het de grondgedachte der belasting raakt. A. heeft, zoo schreef men, altijd tweemaal zooveel verdiend als B. Nu is A. achteruitgegaan tot het inkomen van B. en B. is daarop gebleven. A. kan nu nog een zomerreisje gaan maken voor het geld, dat B. wel en A. niet aan crisisbelasting opbrengt. Maar vermoedelijk zal A., wiens levensstandaard hoger was dan die van B., het soberder leven nog niet zoo goed hebben beoefend, dat het zomerreisje erop kan overschieten, en wellicht maakt juist B. nog een zomerreisje van de bate, die hij na de voldoening van de belasting nog overhoudt door de daling van het prijsniveau.

binatie dier artikelen begrepen, dan dient de toepassing overeenkomstig dien wil naar billijkheid te geschieden. De jurisprudentie in belastingzaken gaat wel in die richting, maar toch voelen uitvoerende en rechtsprekende autoriteiten zich nog veelvuldig aan de vormen en de enkele voorschriften gebonden. Artikel 23 van dit ontwerp lijkt ons een belangrijke stap in de goede richting.

Evenwel dreigt deze stap er een in het duister te zullen blijken. Men draagt de taak op aan een bijzondere autoriteit, maar men geeft aan die autoriteit bijna geen houvast, men laat haar in het duister ontrent den wil van den belastingheffer, welken zij zal moeten uitvoeren. Er staat in artikel 23 „naar het beginsel der wet”, maar dat beginsel is uit de positieve voorschriften en de te sobere uitzonderingsbepalingen moeilijk af te leiden.

Dat beginsel, het belasten van vermeerdering van draagkracht als gevolg van de crisis en de daling van de kosten van levensonderhoud, zou in de *considerans* der wet kunnen worden opgenomen en zoodoende de bijzondere autoriteit tot richtsnoer kunnen dienen. Dan zou die autoriteit kunnen oordeelen, of de vermeerdering van draagkracht door rijping tot volwassene of door crisisonstandigheden is ontstaan, of er bij gestegen inkomen en grooter gezin wel vermeerdering van draagkracht is, of vergelijking met het inkomen 1931/32 wel de ontwikkeling van de draagkracht juist aangeeft, of de besparing op de meerdere arbeidsprestatie, die tot de vermeerdering van draagkracht heeft geleid, als gevolg van de crisis is te beschouwen.

Voor ons blijven dan nog enkele vragen over. Moet ieder onbillijkheidsgeval nu tot een geding in Arnhem leiden, met de kosten, voor den belastingplichtige daaraan verbonden? Kan in eerste instantie geen grotere vrijheid aan de ambtenaren, of aan den Minister van Financiën worden toegekend? Is voor zulk een discretionaire taak een rechterlijk college, dat in strafzaken zeer strikt aan de wet is gebonden, in civiele zaken in wet en overeenkomst vrij nauwkeurige grenzen pleegt te vinden en hier nu plotseling een opdracht krijgt, die „welhaast het karakter heeft van wetgeving ad hoc” (aldus de Memorie van Toelichting), is voor zulk een taak een rechterlijk college de bij uitstek geschikte autoriteit? En moet in deze nieuwsoortige, lastige, deels principieele, maar deels ook feitelijke gedingen, geen hooger beroep, althans vernieuwde productie van feitenmateriaal en hernieuwd onderzoek daarvan, mogelijk zijn? Dit is er, zoodra de ambtenaren hier bevoegdheid hebben verkregen om de wet vrijelijk toe te passen. Dit is er niet in het tegenwoordige ontwerp, dat voor die vrije toepassing slechts één feitelijke instantie, het Arnhemse Hof, macht verleent en tegen de arresten van dat Hof slechts beroep in cassatie, wellicht speciaal voor competentiekwesties, openstelt.

Nog één opmerking. De belasting zal vijf jaren lang worden geheven. Zal de crisis nog vijf jaar duren? Als wij dat zeker weten, accoord. Maar als er na twee jaar weer opleving komt, dan zal deze belasting werken als een rem tegen krachtsontplooiing, als een straf op vergrooing van inkomsten, die dan geen crisisbaten meer zijn. Zou men in artikel 31 niet kunnen bepalen, dat telken jare in de Wet op de Middelen zal worden vastgesteld, of de belasting wederom zal worden geheven over het belastingjaar, dat aanvangt in het kalenderjaar, waarvoor de Middelen worden aangewezen?

P.

HET NIEUWE DUITSCHE ARBEIDSRECHT.

De arbeidsverhouding is een van de meest belangrijke vraagstukken, inzonderheid voor die regeeringen, die langs revolutionairen weg onder de leuze van overwinning van het marxisme aan het bewind zijn gekomen.

Het Italiaansche fascisme heeft hierbij deze methode gevolgd, dat werkgevers en werknemers in bijzondere publiekrechtelijk erkende syndicaten voor de afzonderlijke bedrijfstakken worden verenigd. Deze zijn in elke provincie tot federaties verenigd, welke tezamen de groote nationale federaties — zes voor werknemers, zes voor werkgevers, een voor de vrije beroepen — vormen. De voornaamste taak van deze instellingen is het sluiten en uitvoeren van collectieve arbeidsovereenkomsten. Arbeidsgeschillen worden door een speciaal Gerechtshof van den Arbeid beslist, waarbij de algemeene nationale belangen van de productie op den voorgrond worden geplaatst. Daarnaast bestaat de horizontale organisatie van de corporaties, welke juist thans in het middelpunt van de belangstelling staat en die in overeenstemming is met het fascistisch economisch beginsel. Deze corporaties vormen de schakel tusschen de werkgevers en werknemersfederaties en -syndicaten in elken bedrijfstak en zijn in den nationalen raad van de corporaties verenigd.

De Italiaansche staat neemt dus uit den pre-fascistischen tijd het beginsel van de uniforme organisatie van de werkgevers eenerzijds en van de werknemers anderzijds over, en verleent voorts ook de bevoegdheid tot het sluiten van algemeen bindende, onder bescherming van den staat staande, collectieve arbeidsovereenkomsten. Het fascistisch beginsel van de heerschappij van de door een uniformen wil geleiden staat moet dan binnen het kader der corporaties worden verwezenlijkt.

Voor het nieuwe Duitse „Gesetz zur Ordnung der nationalen Arbeit” van 20 Januari 1934 gelden geheel andere beginselen. De werkgevers- en werknemersbonden blijven ontbonden; daarentegen wordt het beginsel van de bedrijfsgemeenschap gehuldigd.

De ondernemer wordt tot leider van het bedrijf benoemd, het personeel en de arbeiders zijn hem ondergeschikt; allen moeten samenwerken ter bevordering van het bedrijf en voor het algemeen welzijn van volk en staat. De leider van het bedrijf beslist in alle aangelegenheden het bedrijf betreffende en heeft aanspraak op de trouw van zijn volgelingen, voor welker welzijn hij heeft zorg te dragen.

In bedrijven met ten minste 20 man personeel wordt de leider van het bedrijf door vertrouwensmannen uit het personeel terzijde gestaan, met welke hij overleg kan plegen en die tezamen met hem en onder zijn leiding den „vertrouwensraad” van het bedrijf vormen. Deze raad heeft tot taak advies uit te brengen over alle maatregelen betreffende de opvoering van de arbeidsprestatie, de vaststelling en toepassing van de algemeene arbeidsvoorwaarden, de verbetering van de positie van het bedrijf, en tenslotte de versterking van de banden tusschen allen, die bij het bedrijf betrokken zijn, zoowel onderling als ook ten opzichte van de gemeenschap. De leden van den raad worden volgens een lijst gekozen, welke de leider van het bedrijf jaarlijks onder goedkeuring van den leider der nationaal-socialistische bedrijfszellenorganisatie opmaakt. De leider van het bedrijf roept den raad bijeen, zoo vaak zulks noodig is. Het lidmaatschap van den raad is een eere-ambt; voor verzuim van arbeidstijd in verband met de vervulling van deze taak moet evenwel het gebruikelijke loon worden uitbetaald.

De „Treuhand der Arbeit”, die voor grotere groepen van het bedrijfsleven worden benoemd, vormen de overheidsinstantie, belast met de zorg voor den vrede in het bedrijfsleven. Deze „Treuhanders” hebben tot taak op de samenstelling en werkwijze van de „raden van vertrouwen” toe te zien, in geval

van ontslag op groote schaal daaromtrent beslissingen te nemen, toe te zien op de uitvoering van de bepalingen der bedrijfsverordeningen, loonschalen vast te stellen en toe te zien op de uitvoering daarvan en mede te werken bij de uitvoering van de „Ehrengerichtsbareit" in sociale aangelegenheden. Raden van deskundigen dienen dezen colleges van „Treuhand" van advies; deze raden worden uit de verschillende bedrijfstakken van het desbetreffende gebied benoemd; drie vierden der leden worden benoemd op voordracht van het Deutsche „Arbeitsfront", terwijl de rest benoemd wordt door de „Treuhand" zelf.

De bedrijfsverordeningen bevatten bepalingen over den arbeidstijd, over de termijnen en den aard der belooning van de arbeiders, over de beginselen, welke bij de berekening van stukloon moeten worden gevolgd, over de boeten en over de gevallen, waarin onmiddellijke opzegging van arbeiders zal kunnen plaats vinden. Ook de hoogte van het loon kan in de verordeningen worden vastgesteld, met dien verstande, dat in dat geval een minimum loon zal worden vastgesteld met mogelijkheid van verhooging voor buitengewone prestaties. De „Treuhand" kunnen richtlijnen aangeven voor den inhoud van de verordeningen voor bepaalde bedrijven en voor arbeidsovereenkomsten met bijzondere bepalingen. Zij kunnen ook voor een geheel bedrijf de loonschaal bepalen, wanneer dit in het belang der arbeiders in een bepaald gebied noodzakelijk wordt geacht.

Een nieuwe instelling in deze wet vormen de z.g. „Eererechtbanken". Voor deze rechtbanken worden zaken behandeld, waarin in een bepaald bedrijf de sociale verplichtingen op grove wijze zijn overtreden en waarin gezondigd is tegen de „sociale eer". De straffen, die opgelegd kunnen worden, zijn de volgende: waarschuwing, berisping, geldboete tot ten hoogste R.M. 10.000, ontneming van de bevoegdheid om als bedrijfsleider op te treden en verwijdering uit den tevoren uitgeoefenden werkkring. De eererechtbank bestaat uit een functionaris der rechterlijke macht, die voorzitter is, en voorts uit een bedrijfsleider en uit een vertrouwensman van de andere deelnemers aan het bedrijf. In eerste instantie beslist alleen de voorzitter over de aangebrachte geschillen. Het geheele college treedt slechts in werking, wanneer een der betrokken partijen door de beslissing van den voorzitter niet bevredigd is. Tegen de beslissing van een eererechtbank kan men in verzet komen bij een Rijkseererechtbank. Deze bestaat uit twee hogere ambtenaren der rechterlijke macht, een bedrijfsleider, een vertrouwensman der arbeiders en een door de Rijkseererechtbank te benoemen lid.

Tegen opzegging kan een beambte of arbeider, wanneer hij één jaar in zijn bedrijf werkzaam is geweest, verzet aantekenen bij een arbeidsrechtbank, indien het ontslag onbillijk is en niet door de omstandigheden van het bedrijf wordt gerechtvaardigd. Voor zulk een rechtbank kunnen advocaten optreden.

Voor beampten en arbeiders, die in overheidsdienst zijn, geldt deze wet niet. Buiten werking gesteld worden de wet op de bedrijfsraden, de verordening betreffende de loonschalen, de verordening over de arbeidsgeschillen, en andere dergelijke voorschriften. De nieuwe wet treedt 1 Mei 1934 in werking.

De leidende persoonlijkheden in het bedrijfsleven en in de pers hebben de nieuwe regeling gekenschetst als een principiële omwenteling in de regeling der arbeidsverhoudingen, waarbij de bedrijfsmoraal van beslissende betekenis zal zijn en waarmede een nieuw tijdvak met huldiging van nationaal-socialistische beginselen in het bedrijfsleven zal aanbreken.

Vergelijking met de hierboven vermelde industriële positie van het fascistisch Italië doet zien, dat de nieuwe Deutsche arbeidswet door het op den voorgrond stellen van de bedrijfsgemeenschappen als grondslag van de organisatie der arbeidsverhoudingen in tegenstelling tot Italië niet de tot dusverre geldende verhoudingen wil wijzigen in de richting van

op coöperatieven grondslag berustende nivelleering der klassesetellingen, doch tot vroegere toestanden in het vrije bedrijfsleven teruggaat.

Aan den staat wordt weliswaar door het instituut der „Treuhand" de mogelijkheid gegeven om invloed uit te oefenen op de regeling der arbeidsverhoudingen, doch het is de vraag, of de definitieve ontbinding van de vakvereeningen van werkgevers en -nemers — het Deutsche Arbeitsfront schijnt zich nog slechts te zullen bezighouden met vraagstukken van zeer algemeenen aard, die geen rechtstreeks economisch karakter dragen — een vooruitgang beteekent in de richting van een doelmatige organisatie van den arbeid ten behoeve van een vruchtbare ontwikkeling van het moderne bedrijfsleven. Het antwoord op deze en dergelijke vragen zal afhangen van de praktische uitvoering van de nieuwe wet, welke in haar toepassing zeer veel speelruimte laat.

Dr. RUDOLF LEVY.

REGEERINGSSTEUN AAN DEN LANDBOUW.

Dr. J. Oortwijn Botjes schrijft ons:

Waar in „Economisch-Statistische Berichten" de steun aan den landbouw of althans de omvang van dien steun in meerdere artikelen bestreden is, zij het mij vergund hieromtrent eenige opmerkingen te plaatsen.

De hoofdreden van de critiek is zonder twijfel hierin te zoeken, dat aan den consument door den verleende steun een te zware belasting zou worden opgelegd. Deze belasting zou op haar beurt weer een noodzakelijke daling der loonen tegen gaan. Naar mijn meening gaat men hierbij uit van een verkeerd gezichtspunt.

Door Prof. Polak is in zijn hoogst belangrijk artikel in „De Economist" omtrent „Het loononderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek" o.a. een becijfering gemaakt van de samenstellende deelen van den kostprijs van het brood.

Hij komt hierbij tot de volgende tabel (in procenten):

Loonen en salarissen in meelfabrieken en bakkerijen .	31.5
Binnenlandsche tarwe	22.3
Buitenlandsche tarwe	15.7
Gist, zout, vet	4.1
Melk	7.4
Verpakkingmiddelen	0.2
Brandstoffen	2.7
Vrachten	1.5
Afschrijving	3.3
Rente	4.3
Overige kosten	6.6

Wanneer wij de kleinere posten buiten beschouwing laten, dan werken de volgende Nederlandsche bedrijven mee aan de productie van brood:

1. de meelfabrieken,
2. de broodbakkerijen,
3. het landbouwbedrijf,
4. het mijnbedrijf (brandstoffen),
5. het transportbedrijf (vrachten),
6. het bouwbedrijf (stichting en onderhoud van meelfabrieken en bakkerijen),
7. de metaalindustrie (levering en onderhoud van werktuigen).

Omtrent de loonen in de meelfabrieken bezit ik geen opgaven; maar omtrent de loonen in de broodbakkerijen geeft het Statistisch handboek een weekloon, wegens collectieve arbeidsovereenkomst, aan van f 33.50, wat, bij een 48-urigen arbeidsduur neerkomt op een uurloon van 70 cent.

In het mijnbedrijf zijn dagloonen voor Zuid-Limburg aangegeven van f 5.16 voor ondergrondse en f 3.93 voor bovengrondsche arbeiders. Deze loonen hebben betrekking op meerder- en minderjarige arbeiders samen. Bij een 8-urigen arbeidsdag komt men dan op een gemiddeld uurloon van 49 tot 64 cent. Ik meen echter, dat de arbeidsdag voor sommige groepen mijnwerkers korter is dan 8 uur.

In het transportbedrijf vindt men voor vaste ha-

ven-arbeiders te Amsterdam een weekloon aangegeven van f 31.40, corresponderend met een uurloon van 65 cent, in het bouwbedrijf te Amsterdam uurloonen voor timmerlieden van 79 cent, in de metaalindustrie voor Amsterdam van 73 cent. Ik vermoed, dat dit laatste cijfer voor 1933 tot ongeveer 65 cent moet worden teruggebracht.

Men ziet uit deze cijfers, dat de uurloonen in de bedrijven, die bij de broodfabrikatie betrokken zijn, voor het meerendeel liggen boven 60 cent per uur.

In het landbouwbedrijf worden echter loonen gegeven, met een uurloon van 25 cent als basis, in het Zuiden van het land is het loon nog lager.

De vraag komt natuurlijk naar voren of bij dit lage loon de boer zelf of de grondbezitter buitensporige reventuën uit de exploitatie van den grond trekt. De cijfers van de landbouwboekhouding, welke in het ressort der Groninger Maatschappij van Landbouw door het boekhoudbureau met groote nauwkeurigheid worden gecontroleerd, geven hierop een afdoend antwoord.

Als gemiddelde van 498 gecontroleerde bedrijven, bleek het Groninger landbouwbedrijf in 1931/'32 een verlies te hebben opgeleverd van f 1.52 per H.A. In 1932/'33 was de winst f 38.22. Gemiddeld komen wij tot een winst van f 19.87. Van deze f 19.87 moet f 10.58 als rente van bedrijfskapitaal worden afgetrokken om tot het bedrag te komen, dat een boer op een eigen, schuldvrij bedrijf als winst uit dit bedrijf heeft genoten. Er blijft dan een bedrag over van f 9.02 per H.A. plus vrije woning.

De boer, die geen pacht heeft te betalen, heeft per hectare in de twee voorafgaande jaren, als resultaat van zijn arbeid en als opbrengst uit zijn grondbezit in totaal f 9.02 per hectare genoten, wat, bij een gemiddelde bedrijfsgrootte van 45 H.A., een bedrag uitmaakt van f 405.— Zonder eenige pacht in rekening te brengen heeft de eigen-erfde boer op de vruchtbare kleistreken van de provincie Groningen een inkomen gehad, dat ongeveer half zoo groot is dan dat van zijn arbeiders.

Dat de grond toch nog pacht opbrengt, is hieraan te wijten, dat de boer de neiging heeft eigen arbeid en rente van eigen kapitaaltje bij het berekenen van de pacht nauwelijks te tellen. Hij wil zich liever als boer met verlies trachten door de slechte jaren heen te worstelen, dan als werklooze bij den weg te zitten. Deze mentaliteit van den boerenstand is oorzaak, dat bij verpachtingen en verkooping van het land nog iets opbrengt. Een tweede reden is hierin gelegen, dat de boeren niet kunnen gelooven in de blijvende waardeeloosheid van goeden grond. Ze beschouwen dit nog altijd als iets tijdelijks, zonder dat hiervoor een bepaalde reden bestaat. Als de boer evenveel verdiende als zijn arbeider en als hij de rente van zijn bedrijfskapitaal in rekening bracht, zou de grond slechts bij uitzondering pachtwaarde hebben behouden.

Dat het vermogen van den boerenstand bij behoud van dezen toestand vermindert, behoeft geen betoog. Het gemiddeld vermogen van een 900-tal boeren, aangesloten bij de Centrale Landbouwboekhouding in Friesland, bedroeg in 1927 gemiddeld f 35.800 en in Mei 1933 nog slechts f 14.200, dus $\frac{1}{2}$ van het bedrag van 1927.

Dit vermogensverlies is slechts voor een deel te wijten aan de vermindering van de waarde van den inventaris.

Als de arbeider in de bakkerijen 70 cent per uur verdient, de landarbeider 25 cent en de boer minder dan 25 cent, kan toch moeilijk worden volgehouden, dat de regeeringssteun den landbouwer in een benijdenswaardige positie heeft gebracht.

Waarom richt men zijn aanvallen tot het verkrijgen van een lager peil van levensonderhoud op de menschen, die 25 cent per uur verdienen en niet op menschen in de bakkerijen, die 70 cent voor zich op-eischen?¹⁾

¹⁾ Deze critiek geldt zeker niet ons blad. In de laatste

Het antwoord op deze vraag is tenslotte van een verbluffende eenvoudigheid. Men heeft het niet in de hand de loonen der bakkersgezellen te verlagen. De bakkersgezellen kunnen door onderlinge vereeniging en door samen te werken met hunne patroonsvereenigingen hunne loonen onttrekken aan de wet van vraag en aanbod. En dit is ook het geval met steeds talrijker wordende andere arbeidersgroepen.

Boeren en landarbeiders zouden voor 10 cent per uur kunnen werken als de bakkersgezellen, timmerlieden, transportarbeiders en anderen hunne arbeidskracht voor 15 cent per uur aanboden. Zij zouden dan de suiker, de boter, het vleesch en de tarwe weer voor wereldmarktprijs kunnen produceeren. Maar zij kunnen dit niet als de stedelijke arbeiders 60 cent blijven verdienen.

Daarom vragen zij de regeering ook hun bedrijf tot zekere hoogte te maken tot een beschermt bedrijf. En zij vragen zoodanige prijzen, dat ze met hunne loonen tenslotte ook de geëischte 60 cent per uur kunnen geven aan den bakkersgezel, 70 cent aan den typograaf en 60 cent aan den timmerman. Zij hebben de producten van deze menschen noodig, zij voelen zich aan hen cijnspflichtig en zij vragen aan de regeering hen in staat te stellen dezen cijnst te betalen.

Minister Verschuur is hiertoe overgegaan in de overtuiging, dat het beter is, dat de plattelandsbevolking toch iets produceert, al is het dan ook tarwe, suiker, boter of vleesch, die goedkoop in het buitenland gekocht kunnen worden, dan indien zij niets produceert en van staatswege onderhouden moet worden. Waarschijnlijk zou Zijn Excellentie de genomen maatregelen achterwege gelaten hebben, indien hij landarbeiders en boeren in de beschutte bedrijven arbeid kon verschaffen. Dit is echter niet mogelijk.

Een volk kan zijn welvaart te danken hebben aan den landbouw, aan de scheepvaart, aan den mijnbouw, aan het bestaan van sommige exportindustrieën, maar het dankt zijn welvaart niet aan het bouwvak, aan de bakkerijen of aan de slagerijen. Deze vormen geen primaire bron van volkswelvaart. Daarom kunnen ze bij een vergelijking van de beteekenis der primaire bronnen van volkswelvaart ook niet meetellen. Zij, die de beteekenis van landbouw en industrie afleiden uit de cijfers der volkstelling, maken een groote fout, door de bouwvakarbeiders, de bakkers, de slaggers, de typografen en anderen zonder meer bij de industriële arbeiders in de deelen.

De vraag of onze textielindustrie, onze mijnbouw, onze scheepvaart tot meerderen bloei zullen kunnen komen als de landbouwsteun achterwege blijft en de landbouw en de landbouwindustrie ineen zinken, is moeilijk aan de hand van cijfers te beantwoorden. Wel heb ik de zekerheid, dat men zich met name in de kringen, die bij de scheepvaart betrokken zijn, hieromtrent zeer verkeerde voorstellingen maakt. De invoer van mais is slechts mogelijk als de uitvoer van boter, kaas en vleesch wordt gesteund; de invoer van kunstmest hangt geheel samen met een bloeienden landbouw, de uitvoer van aardappelen naar overzeesche gewesten staat en valt met den regeeringssteun aan den akkerbouw.

Het ineenschrompelen van den Nederlandschen landbouw, welke bijna voor de helft bijdraagt aan onzen uitvoer, zal er m.i. allerminst toe leiden, dat onze scheepvaart tot meerderen bloei komt. En evenjaren is dezerzijds voortdurend op een verlaging van starre loonen en prijzen aangedrongen. En wat in dit verband den landbouwsteun betreft, heeft Dr. Van der Valk in zijn artikel over „Landbouwsteun en Economische Politiek” (E.-S.B. van 10 Jan. jl.) hierover het volgende geschreven: „Dat de Landbouw op het oogenblik het mikpunt van critiek is, is toe te schrijven aan het feit, dat hier de remming van de daling van de kosten van levensonderhoud zoo duidelijk blijkt. Een minstens even groote belemmering zit op het oogenblik echter in de beschutte bedrijven. Daarom richte men zijn critiek niet eenzijdig op den Landbouwsteun, omdat daardoor den indruk wordt gewekt, alsof alleen hier nog maar een aanpassing te volbrengen is.” (Red.)

min zal onze textielindustrie profiteeren van verdere daling van de koopkracht van de plattelandsbevolking.

De heer Louwes heeft het heel juist gezegd en de heer Zaalberg heeft dit beaamd, dat landbouw en industrie beide noodig zijn voor onze volkswelvaart. Maar dan heeft men ook de verplichting voor boeren en landarbeiders loonen mogelijk te maken, die althans eenigermate in een juiste verhouding staan tot de loonen van andere bevolkingsgroepen. Wij hebben naar mijn meening slechts de keuze tusschen twee richtingen. Wij moeten de loonen in de beschutte bedrijven naar beneden brengen of wij moeten van de onbeschutte bedrijven beschutte bedrijven maken. Als geen dezer beide richtingen wordt ingeslagen, verergert de werkloosheid in steeds sterkere mate door het teniet gaan der onbeschutte bedrijven of worden de werkers in de onbeschutte bedrijven door de arbeiders, employe's en werkgevers in de beschutte bedrijven uitgekleeft. In de kringen van boeren en landarbeiders voelt men hiervoor niet veel. Men preferert daar een toestand, die alle bedrijven tot beschutte bedrijven maakt en die dus leidt tot een economisch sterk staatsgezag, boven een toestand, waarbij in een deel der bedrijven vrije prijsvorming plaats heeft, terwijl in een ander deel de betrokkenen hunne prijzen aan het publiek decreteren. Wanneer men er in de industrie anders over denkt, moet men de consequenties voor zijn rekening nemen.

WIJZIGING VAN DEN STAAT DER RIJKSMIDDELEN.

In het model van den middenstaat, welke in dit nummer op pag. 188 is opgenomen, zijn belangrijke wijzigingen aangebracht. Hij heet nu „Overzicht van den stand (niet meer van de opbrengst over) der Rijksmiddelen (hoofdsom en opcenten) op ultimo Januari van het dienstjaar 1934. De wijzigingen hebben voornamelijk betrekking op een anderen vorm van verantwoording voor de opbrengsten der directe belastingen, welke volgens kohieren worden geheven en die in een aparte Afdeling I zijn ondergebracht.

De middenstaten over vorige jaren bevatten voor alle middelen o.m. een vermelding van de jaarraming, een evenredig deel dier jaarraming en de bedragen, welke ter zake van elk middel in de desbetreffende maand in 's Rijks kas waren ontvangen. Deze vermelding is minder juist gebleken voor de bovenbedoelde directe belastingen. Bij de raming van de opbrengst dezer belastingen in de Rijksbegrooting en bij de verantwoording daarvan in de Rijksrekening worden nl. als ontvangsten aangenomen de bedragen, welke voor het desbetreffend dienstjaar op kohier zijn gebracht. Indien op kohier gebrachte bedragen later mochten blijken niet te zijn ontvangen of weder te zijn teruggegeven, worden deze bedragen van de kohieropbrengst in hetzelfde jaar afgetrokken. De vroegere middenstaat vermeldde nu als opbrengst dezer belastingen hetgeen op kohieren was ontvangen in een bepaald tijdvak, ongeacht het belastingjaar, waarop die bedragen betrekking hadden. Er werden dus ongelijksortige grootheden in den middenstaat naast elkander vermeld, hetgeen tot misvatting aanleiding moest geven. In den nieuwen middenstaat wordt in het vervolg voor deze belastingen als opbrengst over een bepaald tijdvak vermeld het bedrag, dat in hetzelfde tijdvak op kohier is gebracht (waarvoor dus aanslagbiljetten zijn afgegeven), nadat daarop in mindering zijn gebracht de z.g. kwade posten, d.w.z. de bedragen, welke zijn teruggegeven of anders dan wegens betaling op de kohieren zijn afgeschreven. Het dan overblijvend bedrag, in den middenstaat aangeduid als „zuiver bedrag”, is, en dit is een tweede voordeel, vergelijkbaar met de raming, welke op gelijke grondslagen is opgebouwd. Populair uitgedrukt komt de aangebrachte, inderdaad ingrijpende wijziging dus hierop neer, dat vroeger werkelijk ontvangen bedragen werden geboekt, terwijl thans de vorderingen worden verantwoord, verminderd met teruggegeven of oninbaar gebleken posten.

Een andere wijziging van den middenstaat is het gevolg van de opheffing van het Leeningfonds. Dit fonds vond zijn bronnen in verschillende belastingopbrengsten, t.w. de verdedigingsbelasting, in opcenten op verschillende directe belastingen, op de dividend- en tantiëmebelasting, op accijnzen en op zegelrecht van buitenlandsche effecten en voorts in een invoerrecht op zuidvruchten en de daarop gegeven opcenten. Deze ontvangsten, welke voorheen in een afzonderlijk gedeelte van het middenoverzicht werden vermeld, zijn thans onder de opbrengsten der algemeene Rijksmiddelen opgenomen.

Het spreekt wel vanzelf, dat een vergelijking van de middelen der afgelopen maand met de in den staat van Januari 1933 geboekte ontvangsten op groote bezwaren stuit. Voor de directe belastingen is dit al zeer moeilijk, al is dit bezwaar voor een belangrijk deel ondervangen, daar in een aparte kolom van den staat de cijfers over Januari 1933 zijn vermeld, samengesteld volgens de nieuwe boekingsmethode. Bij de in Afdeling II samengebrachte „Overige middelen” gevoelen wij ons op meer bekend terrein. Weliswaar zijn de cijfers, wegens de hierboven besproken samenvoeging met de vroeger onder het Leeningfonds verantwoordde middelen, zonder hergroepering, niet vergelijkbaar met de opbrengsten van den middenstaat over Januari 1933, doch ook hier zijn door een overeenkomstige samenvoeging de opbrengsten van Januari 1933 op dezelfde nieuwe basis opgebouwd en daardoor vergelijkbaar met de ontvangsten der afgelopen maand.

DE RIJKSMIDDELEN OVER JANUARI 1934.

In verband met de bovengenoemde wijzigingen kunnen wij ditmaal over de onderscheidene middelen kort zijn, waarvoor te meer reden bestaat, daar de ontvangsten van één enkele maand überhaupt weinig mogelijkheid tot het maken van conclusies bieden.

Wat de grondbelasting betreft, blijkt het zuiver bedrag der kohieren (met inbegrip der opcenten) te zijn opgelopen van f 2.302.400 tot f 2.432.100. Daarentegen is bij de inkomstenbelasting een teruggang waar te nemen van niet minder dan f 5.273.000, waarin duidelijk de inzinking van dit middel wordt gedemonstreerd. Bij de vermogensbelasting bedraagt de overeenkomstige vermindering f 191.900. Tenslotte de Verdedigingsbelasting I, die het vorig jaar nog onder de inkomsten ten bate van het Leeningfonds werd geboekt. Het verschil tusschen het kohierbedrag voor den dienst 1934 en het overeenkomstige bedrag in het vorige jaar blijkt hier f 43.000 in het nadeel van 1934 te bedragen.

De opbrengst der in Afdeling II van den gesplitsten staat voorkomende „overige” middelen vertoonde een vermeerdering van f 692.300, doch bleef f 6.122.400 bij de gemiddelde maandopbrengst ten achter.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf een surplus van f 22.400, doch de ontvangsten van Januari 1933 waren dan ook buitengewoon laag. De invoerrechten (de opcenten inbegrepen) brachten f 4.374.400 op tegen f 5.934.200 in Januari 1933 bij een jaarraming van f 6.255.200. In dit ongunstig resultaat is vermoedelijk een wisselwerking te zien met de voorafgaande maanden, toen de invoer door de a.s. omzetbelasting sterk werd geprikkeld. De daling van het statistiekrecht (met f 14.300) wijst op een verderen teruggang in de handelsbeweging.

De accijnzen maakten, met uitzondering van den tabaksaccijnz, een slecht figuur. Bij den geslachtaccijnz moet in aanmerking worden genomen, dat de accijnz van het voor rekening van de Crisis Rundvee-centrale geslachte vee nog moet worden verantwoord. De daling der overige accijnzen is voor een groot deel een crisisverschijnsel. De afneming van den suikeraccijnz staat in verband met het maken van groote voorraden in het najaar van 1933. Bij den tabaksaccijnz, die een accres van f 477.000 opleverde, is vermoedelijk een toeneming van invoer in het spel

met het oog op de a.s. verhooging van den accijns.

De belasting op gouden en zilveren werken verschafte f 6.600 méér. De omzetbelasting bracht nog maar f 3.345.600 op bij een maandraming van f 6.791.700. De staat vermeldt een viertal oorzaken voor het achterblijven der ontvangsten, die alle slechts tijdelijk invloed op den loop van dit middel uitoefenen; t.w. a. de terugslag van de groote invoeren in het laatst van 1933; b. de oude voorraden bij handelaars; c. het feit, dat een belangrijk deel van deze belasting wordt voldaan in den vorm van een aanslag, die per maand of per kwartaal achteraf wordt vastgesteld; d. de omstandigheid, dat de gebruikte zegels voor een deel op krediet zijn ontvangen. De zegelrechten liepen terug met f 34.800, hoewel de beursbelasting f 140.400 meer opleverde. Ook de registratierechten bleven bij de opbrengst van Januari 1933 ten achter (met f 169.100). De successierechten vertoonden een flinken vooruitgang (van f 773.600), doch het is duidelijk, dat deze stijging aan toevallige omstandigheden is toe te schrijven. Tenslotte de loodsgelden, die een accres van f 30.800 opleverden. De domeinen en de Staatsloterij komen in den middenstaat niet meer voor.

Van de inkomsten ten bate van het „Gemeentefonds” wordt eveneens een overzicht volgens de nieuwe boekingsmethode gegeven. Bij de gemeentefondsbelasting en de 50 opcenten op de vermogensbelasting is een daling in het zuivere kohierbedrag te constateren. De tijdelijke opcenten op gemeentefondsbelasting en vermogensbelasting werden in Januari van het vorige jaar nog niet geheven.

Voor het „Wegenfonds” kwam f 850.000 binnen, waarvan f 837.500 wegenbelasting en f 12.500 rijwielenbelasting. In Januari 1933 beliepen de laatstbedoelde opbrengstcijfers resp. f 701.100 en f 10.900.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER OCTOBER 1933.

In de maand October was de opbrengst der Landsmiddelen f 34.4 miljoen tegenover f 35.4 miljoen in dezelfde maand van het vorige jaar.

De middelenopbrengst over de eerste tien maanden van 1933 ad f 319.7 miljoen bleef derhalve in totaal f 32.5 miljoen achter bij die in de eerste tien maanden van 1932 ten bedrage van f 352.2 miljoen.

Groep	Algemeen Overzicht (in mill. guldens).									
	1/12		October		10/12		Eerste 10 mnd. van			
	raming	1933	1932	1931	1930	1933	1932	1931	1930	1933
Belasting	21.8	17.1	19.9	22.8	31.1	218.1	163.6	182.6	202.1	248.9
Monopol.	4.5	3.6	4.1	4.8	6.1	45.3	35.4	41.8	52.3	63.7
Producten	3.5	3.9	1.9	2.8	5.1	34.9	31.9	21.7	40.8	56.3
Bedrijven	8.5	5.8	7.1	8.4	10.9	84.7	63.9	77.6	90.1	105.3
Div. midd.	3.4	4.1	2.3	2.8	4.3	34.1	24.9	28.5	38.7	47.3
Totaal	41.7	34.4	35.4	41.7	57.2	417.2	319.7	352.2	423.7	521.5

Na globale correctie voor den invloed van de wijzigingen in de belastingen (verzwaring van den belastingdruk) geven de belastingopbrengsten over de eerste tien maanden van de laatste vijf jaren het volgende verloop te zien.

Eerste 10 maanden van	(In miljoenen guldens)				Achteruitgang t.o.v. het vorige jaar
	In totaal	Verhoo-	Vergelijkbaar	restant	
van ontvangen	gingen	gingen	restant	restant	
1929.....	272	—	272		
1930.....	249	—	249	8,5 %	
1931.....	202	6	196	21	„
1932.....	183	25	158	20	„
1933.....	164	41	123	22	„

Uit deze cijfers volgt, dat wanneer men de tariefsverhogingen even buiten beschouwing laat, de daling van de belastingopbrengst vanaf 1931 een regelmatige en vrijwel constante daling vertoont.

Belastingen.

De meest belangrijke afwijkingen kwamen voor bij de navolgende groepen.

A. Niet-kohierbelastingen.

Omschrijv.	Opbrengst in mill. gld.					Tarief-wijzigingen
	October 1933	October 1932	Eerste 10 maanden 1933	Eerste 10 maanden 1932	Eerste 10 maanden 1931	
Invoerrecht	3.9	4.1	37.7	38.9	46.8	20 opc. vanaf 1-1-'32 50 id. 15-6-'32
Uitvoerrecht	0.18	0.15	1.8	2.2	3.6	
Acc.oppetrol	1.1	1.1	8.8	9.3	9.5	
Acc.op benz.	1.4	1.8	14.1	16.9	14.8	20 opc. vanaf 1-1-'32 33 1/3 id. 16-3-'32
Acc.op lucif.	0.21	0.38	2.6	4.1	6.3	(vanaf 16 Dec. '32 20% v. d. kleinhandels-prijs.)
Acc.op tabak	0.45	0.008	9.3	0.084	0.071	
Stat. recht.	0.16	0.17	1.6	2.1	2.8	
Recht van openb.verkoopingen	0.13	0.34	1.6	2.6	2.8	
Zegelrecht	0.57	0.66	5.8	6.6	8.1	
Totaal	8.1	8.6	83.2	82.7	94.8	

B. Kohierbelastingen.

De kohierbelastingen, uitgezonderd die betreffende Vermogensbelasting, bleven in de verslagperiode allen bij 1932 ten achter.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					
	October 1933	October 1932	Eerste 10 mnd. van 1933	Eerste 10 mnd. van 1932	1933	1932
Personeele belasting	0.47	0.59	0.68	3.3	4.2	4.3
Inkomstenbelasting en Crisishelling	3.9	5.2	5.4	30.6	40.3	37.6
Vennootschapsbelasting	0.41	0.73	1.76	7.8	12.7	15.6
Verponding	0.3	0.48	0.3	6.5	10.3	12.7
Landelijke inkomst.	3.1	3.4	4.2	21.4	23.6	27.3
Vermogensbelasting	0.1	0.01	—	1.4	0.01	—
Totaal	8.2	10.4	12.3	71.1	91.1	97.5

De overige belastingen brachten in de verslagperiode een gelijk bedrag op als in dezelfde maand van 1932, nl. f 0.9 miljoen.

Monopolies.

De betalingen bij de monopolies waren in de verslagperiode bijna f 0,6 miljoen minder dan in October 1932; de totaal-opbrengst bleef, in de eerste tien maanden van 1933, f 6,4 miljoen achter bij die over dezelfde periode van 1932.

Omschrijving	In miljoenen guldens			
	10/12 raming	Opbrengst eerste tien maanden 1933	1932	1931
Opium	15.9	10.7	14.8	21.8
Pandhuizen	16.5	11.4	15.1	18.2
Zout	13.1	13.3	12.1	12.4
Totaal	45.3	35.4	41.8	52.3

Producten.

De exploitatie-ontvangsten van de producten bedroegen in October 1933 f 3,9 miljoen tegen f 1,9 miljoen over dezelfde maand in 1932 of f 2,1 miljoen meer. De totaal-opbrengst in de eerste tien maanden van 1933 bedroeg f 10,2 miljoen meer dan over dezelfde periode van 1932, hetgeen wordt veroorzaakt door groote verkoopen van Bankatin.

Deze beliepen over de verslagperiode rond f 2,5 miljoen.

Het verschil is aldus samengesteld:

Omschrijving	In miljoenen guldens			
	10/12 raming	Opbrengst eerste 10 maanden 1933	1932	1931
Kina en thee	0.8	0.440	0.341	0.280
Landscaoutchoucbedrijf	1.5	1.328	1.063	1.939
Boschwezen	9.6	6.137	6.826	10.903
Goud en zilver	—	—	—	0.557
Bankatin	16.7	19.555	8.044	18.320
Steenkolen	6.2	4.432	5.441	8.798
Totaal	34.9	31.892	21.715	40.798

Bedrijven.

De exploitatie-ontvangsten voor de bedrijvengroep,

verdeeld naar de diverse bedrijven, geven het volgende beeld.

	(In miljoenen guldens)			
	10,12 raming		Eerste 10 maanden	
	1933	1932	1932	1931
Havenwezen	10.8	10.3	11.4	11.2
Baggerdienst	2.2	1.9	2.7	2.6
Waterkrachten				
Electriciteit	2.7	2.3	2.4	2.1
Landsdrukkerij ..	1.3	0.7	0.9	0.7
P.T.T.	26.1	19.1	21.4	24.4
S.S.	41.7	29.6	38.7	49.-
Totaal, ...	84.7	63.9	77.6	90.-

De groote terugloop van de S.S.-ontvangsten wordt, zooals uit onderstaand overzicht kan blijken, in hoofdzaak veroorzaakt door de mindere opbrengst van het Javanet.

	t/m October		
	1933	1932	1931
S.S. op Java.....	25.-	33.3	42.2
„ Sumatra's Westkust ..	1.3	1.6	2.3
„ Zuid-Sumatra	1.9	2.2	2.6
„ Atjeh.....	0.9	1.1	1.4
„ Andere ontvangsten ..	0.5	0.5	0.4
Totaal.....	29.6	38.7	49.-

Diverse middelen.

De opbrengst van deze groep was in de eerste tien maanden van 1933 f 3,6 miljoen minder dan in de overeenkomstige periode van 1932. Het achterblijven van de opbrengst over deze periode bij de fractioneerende jaarraming met een bedrag van f 9,3 miljoen en bij dezelfde periode van 1932 met f 3,6 miljoen werd in hoofdzaak veroorzaakt, doordat in de eerste tien maanden van het jaar 1933 resp. f 0,5, f 1,7, f 0,5 en f 0,4 miljoen minder werd ontvangen dan in de overeenkomstige periode van 1932 op ontvangsten gevangeniswezen, afkoop heerendiensten, schoolgelden en „allerlei“.

Nog wordt opgemerkt, dat in de verslagmaand aan mijnconcessies een bedrag van f 1,6 miljoen is betaald.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar in vergelijking met de vier voorafgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht:

Maand	Opbrengst in miljoenen guldens									
	per maand					t/m maand				
	1929	1930	1931	1932	1933	1929	1930	1931	1932	1933
Jan.	51.9	53.5	45.5	37.2	32.1	51.9	53.5	45.5	37.2	32.1
Febr.	48.9	42.2	35.9	31.3	26.2	100.8	95.7	81.4	68.5	58.3
Maart	50.4	43.7	36.9	32.-	30.2	151.2	139.4	118.3	100.5	88.5
April	51.3	45.0	38.6	31.7	28.1	202.4	184.3	156.9	132.2	116.6
Mei	53.8	52.3	39.-	32.1	32.7	256.2	236.6	195.9	164.3	149.3
Juni	61.2	50.4	45.2	35.2	32.6	317.4	287.1	241.1	199.5	181.9
Juli	67.-	65.4	48.7	39.6	37.8	384.4	352.4	289.7	239.1	219.7
Aug.	62.2	52.5	46.3	38.8	31.9	446.5	404.9	336.-	278.-	251.6
Sept.	62.4	59.3	46.1	38.8	33.7	508.9	464.3	382.	316.8	285.3
Octob.	71.6	57.2	41.7	35.4	34.4	580.4	521.5	423.7	352.2	319.7
Nov.	56.1	46.9	44.3	33.7		636.6	568.4	468.-	385.8	
Dec.	72.2	63.1	49.2	31.9		708.7	631.5	517.2	417.7	

AANTEKENINGEN.

De rechterlijke beslissing inzake de goudclausule van de „Koninklijke“ en van de „Bataafsche“.

De vorige week heeft de Arrondissements-Rechtbank te 's-Gravenhage uitspraak gedaan in de processen tusschen de Ver. v. d. Effectenhandel te Amsterdam als eischeresse en de Kon. Petr. Mij. en de Bataafsche Petr. Mij. als gedaagden, inzake de betaling van Dollar-obligaties met goudclausule. Daarbij werd de Koninklijke veroordeeld tot betaling op goudbasis, terwijl de eisclausule tegen de Bataafsche niet ontvankelijk werd verklaard. Om het groote belang der zaak laten wij hier de overwegingen der beide vonnissen volgen:

Overwegingen van het vonnis in de zaak van de „Vereeniging voor den Effectenhandel“ en de „Kon. Ned. Mij. tot Expl. van Petroleumbronnen in Ned.-Indië N.V.“

Overwegende, dat de in de obligaties en coupons opgenomen goudclausule kennelijk ten doel heeft, den schuldeischer de terugontvangst te waarborgen van een gelijkwaardig bedrag, als door hem ter leen verstrekt en hem te beschermen tegen een mogelijke waardevermindering van de terug te ontvangen muntsoort;

Overwegende, dat de obligaties en coupons nu weliswaar inhouden de verbintenis van gedaagde (de Koninklijke) tot betaling in „gold coin“, doch dat deze woorden niet de strekking kunnen hebben, vast te stellen de muntsoort, waarin, doch slechts de waarde, welke moet worden terugbetaald;

Overwegende, dat dit blijkt uit artikel I section 5 der Indenture, hetwelk, voor zoover van belang, luidt:

„Section 5. At the option of the Company, provision may be made in the Debentures of any series issued hereunder (other than Series A Debentures) for the payment of principal thereof or premium, if any, and interest thereon or both without deduction for taxes and/or for the reimbursement of taxes in case of payment thereof by the Debenture holder. Such provision may be limited to taxes imposed by any taxing authorities of a specified class and may exclude from its operation or be limited to any specified tax or taxes and may exclude from its operation any Debenture holders residing in and/or being citizens of any specified state or country“;

Overwegende toch, dat daaruit blijkt, dat bij uitgifte van volgende series (waarvan de obligaties blijkens section 4 eveneens in „gold coin“ moeten luiden) de mogelijkheid bestaat, op de opbrengst der coupons belastingen in aftrek te brengen en het geen betoog behoef, dat, waar de kleinste gouden munt, in de Vereenigde Staten in omloop is de ¼ eagle, ter waarde van \$ 2.50, in dat geval geen betaling in gouden munt, doch slechts op goudbasis zoude kunnen plaats vinden;

Overwegende, dat eischeres dan ook op deze basis betaling vraagt te Amsterdam in guldens, doch gedaagde daartegenover heeft betoogd, dat zij slechts te New-York behoefte te betalen en wel in Dollars ten beloope van het nominale bedrag van het door haar verschuldigde;

Overwegende, dat zij daartoe heeft aangevoerd, dat de coupons weliswaar „collectible“ zijn te Amsterdam, doch dat ook, indien de houder van dat recht gebruik maakt, de betaling niettemin ten kantore van Dillon Read te New-York geschiedt door storting van het door haar verschuldigde bedrag;

Overwegende echter, dat deze stelling moet worden verworpen, daar deze storting niet is te beschouwen als een betaling, doch slechts als een maatregel, welke Dillon Read in staat stelt, om namens gedaagde de door deze verschuldigde betalingen te doen;

Overwegende, dat dit blijkt uit artikel X section 2 der Indenture, volgens welke Dillon Read al zulke gelden „as deposits in trust“ zal ontvangen en daarvan aan gedaagde de usantieele rente zal betalen, totdat ze moeten worden uitbetaald;

Overwegende, dat dit eveneens blijkt uit section 3 van dat art., krachtens hetwelk gedaagde alle gelden, voor de betaling vereischt, bij Dillon Read moet storten (deposit) minstens 5 dagen „prior to the due date of each payment“, waaruit volgt dat die storting geen betaling is;

Overwegende, dat eveneens de op de obligaties voorkomende bepaling, dat gedaagde zal „pay to bearer... but only upon presentation and surrender of the annexed interest coupons as they shall severally mature“ medebrengt, dat de betaling door gedaagde geschiedt bij de overgifte der coupons, dat is dus, bij aanbidding te Amsterdam, aldaar;

Overwegende, dat tenslotte de omstandigheid, dat in de Indenture overeenkomstig den inhoud der obligaties, aan de houders het recht wordt gegeven „to collect“ hoofdsom en rente o.a. te Amsterdam er op wijst, dat gedaagde in dat geval tevens aldaar betaalt en dat het niet, zooals gedaagde meent, Dillon Read is, welke den houder de uitoefening van dat recht mogelijk maakt door eenvoudig naar Amsterdam over te maken hetgeen gedaagde ten kantore van Dillon Read zoude hebben betaald, daar toch die Indenture een overeenkomst vormt tusschen gedaagde en den trustee voor obligatiehouders, Dillon Read daarbij geen partij is en de Indenture tegenover dat recht van obligatiehouders slechts het oog kan hebben op een verplichting van gedaagde, welke geen andere kan zijn, dan die tot betaling;

Overwegende, dat de betaling aan de houders dus geschiedt door gedaagde, zij het door middel van Dillon

Read, en art. 10, section 1 in overeenstemming hiermede dan ook bepaalt: „Nothing in this Indenture, however, shall be construed so as to relieve the *Company* from any obligation hereunder to make payments of principal, interest or redemption price to the holders of Series A Debentures, or the bearers of coupons, except to the extent that such payments shall be actually made to such holders or bearers through the Fiscal Agent”;

Overwegende, dat dus een onderscheid, als door gedaagde voorgestaan, tusschen een „place of payment” en een „place of collection” niet kan worden aanvaard;

Overwegende, dat weliswaar art. I sectie 4 lid 2 der Indenture bepaalt:

„At the option of the *Company*, subject, however, to the provisions of section 2 of this article I with respect to Series A Debentures, the principal of, premium, if any, and interest on the Debentures of any series issued hereunder may be made payable or may be made collectible at the holder's option at sub-paying agencies in other countries”

en dus blijkbaar tusschen „payable” en „collectible” onderscheid, doch dat deze omstandigheid de kracht van het hierboven aangehaalde niet vermag teniet te doen;

Overwegende, dat gedaagde verder een beroep heeft gedaan op de Amerikaanse wetgeving en daartoe heeft overgelegd een door den Secretary of State gewaarmerkt exemplaar van de Public Resolution No. 10, goedgekeurd 5 Juni 1933, waarbij Senaat en Huis van Afgevaardigden der Vereenigde Staten in Congres vergaderd, uit overweging dat „the holding of or dealing in gold affect the public interest and are therefore subject to proper regulation and restriction” en dat „the existing emergency has disclosed that provisions of obligations which purport to give the obligee a right to require payment in gold or a particular kind of coin or currency of the United States, or in an amount in money of the United States measured thereby, obstruct the power of the Congress to regulate the value of the money of the United States, and are inconsistent with the declared policy of the Congress to maintain at all times the equal power of every dollar, coined or issued by the United States, in the markets and in the payment of debts”;

besluiten, dat „every provision contained in or made with respect to any obligation which purports to give the obligee a right to require payment in gold or a particular kind of coin or currency, or in an amount in money of the United States measured thereby is declared to be against public policy; and no such provision shall be contained in or made with respect to any obligation hereafter incurred, every obligation heretofore or hereafter incurred, whether or not any such provision is contained therein or made with respect thereto, shall be discharged upon payment, dollar for dollar, in any coin or currency which at the time of payment is legal tender for public and private debts”;

Overwegende, dat eischeres de toepasselijkheid daarvan heeft ontkend en wel heeft toegegeven, dat deze Public Resolution, een federale wet, van kracht is in den staat New-York, doch heeft betoogd, dat onder de uitdrukking „laws of the State of New York” slechts die wetten zijn te verstaan, welke door de wetgevende macht van den staat New-York op het gebied van het privaats recht zijn gemaakt, daar blijkens de Constitutie van de Vereenigde Staten de wetgeving op dat gebied aan de afzonderlijke Staten is voorbehouden;

Overwegende, dat dit echter niet wegneemt, dat, indien de federale wet ingrijpt in de rechtsverhoudingen, zooals die door de wetgeving van den Staat New-York zijn geregeld, de aldus gewijzigde wet blijft een wet van den Staat New-York en daaronder dan ook moeten worden verstaan de aldaar geldende wetten;

Overwegende nu, dat genoemde Public Resolution verbiedt de betaling zoowel in goud als op goudbasis (payment in gold... or measured thereby) en in verband daarmee elke schuld gekwetens verklaart door voldoening in wettig betaalmiddel tot de nominale waarde;

Overwegende, dat de eischeres echter heeft betoogd, dat, wanneer, zooals hier, de uitvoering van een overeenkomst moet geschieden in een ander land, dan waar die overeenkomst werd aangegaan, die uitvoering wordt beheerscht door de wet van het eerstgenoemde land;

Overwegende dat, al moge dit laatste in het algemeen juist zijn en vooropgesteld, dat het hier zoude betreffen een vraag omtrent de uitvoering en niet omtrent den inhoud van het contract, dit eischeres nog niet kan baten, nu partijen uitdrukkelijk zijn overeengekomen niet alleen, dat de wederzijdsche rechten zullen worden beheerscht door de in den staat New-York geldende wetten, maar ook, dat

de uitvoering (performance) volgens dezelfde wetten zal geschieden;

Overwegende, dat eischeres verder heeft betoogd, dat de Nederlandsche rechter in een geding tusschen Nederlandsche onderdanen een bepaling als vervat in genoemde Public Resolution, als in strijd met de openbare orde, buiten toepassing moet laten;

Overwegende echter, dat van strijd met de openbare orde geen sprake kan zijn bij een maatregel als de Public Resolution, welke blijkens den considerans is uitgevaardigd als door dringenden nood in het Algemeen (Amerikaansch) belang geboden en niet (zooals eischeres dan ook terecht niet heeft gesteld) met het doel crediteuren te benadeelen;

Overwegende echter, dat genoemde Resolution blijkens section 1b slechts betrekking heeft op „obligation(s)... payable in money of the United States”, zoodat nu gedaagde op verlangen van eischeres te Amsterdam heeft te betalen in Guldens, haar beroep op die wetsbepaling faalt;

Overwegende, dat bovendien uit de overwegingen, op grond waarvan die Resolution is uitgevaardigd, n.l. omdat de handel in goud „affects the public interests” en betalingen in goud en op goudbasis „obstruct the power of the Congress to regulate the value of the money of the United States and are inconsistent with the declared policy of the Congress to maintain at all times the equal power of every dollar”, blijkt, dat zij slechts betrekking kan hebben op betalingen, welke plaats vinden op het grondgebied der Vereenigde Staten;

Overwegende, dat gedaagde niettemin heeft betoogd, dat de omvang harer verplichtingen blijkens den inhoud der obligaties wordt bepaald door de waarde van den Dollar te New-York, doch ten onrechte;

Overwegende toch, dat de obligaties daaromtrent bepalen, dat het door den houder te Amsterdam te ontvangen bedrag zal worden berekend naar den koers van zichtwissels op New-York, waaronder blijkens art. XIV section 6 der Indenture is te verstaan de koers van dergelijke wissels „for gold coin of the United States of America of the standard of weight and fineness as it existed on April 1, 1930, as fixed by the opening official quotation in such optional place of collection, on the date on which the debenture or coupon in question is presented for collection and if no such official quotation is made, the average of the opening quotations on said day of two leading banks dealing in foreign exchange in such optional place of collection selected by the bank or banking house in such optional place of collection named in section 2 of art. I. hereof at whose office such Debenture or coupon is presented for collection”;

Overwegende, dat gedaagde nu wel heeft beweerd, dat deze definitie geen gewicht in de schaal kan leggen, daar noch thans, noch op 1 April 1930 een koers voor wissels in gouddollars van genoemd gewicht en gehalte bestond en de opneming daarvan in de Indenture heeft verklaard met de stelling, dat zij dateert uit den burgeroorlog (1861—1865) en nadien zonder meer is behouden, doch dat deze stelling voor een contract als het onderhavige, dat alles tot in de kleinste bijzonderheden regelt, niet kan worden aanvaard;

Overwegende, dat integendeel, in overeenstemming trouwens met het hierboven betoogde, dat de in de obligaties opgenomen goudclausule is te beschouwen als een goudwaardeclausule, uit bovengenoemde definitie volgt, dat het bedrag in Guldens te Amsterdam niet wordt afhankelijk gesteld van de waarde van den Dollar te New-York, zooals die door de Public Resolution is beïnvloed, doch slechts van de waarde van een nader aangegeven hoeveelheid goud, en de praestatie te Amsterdam dus niet is te beschouwen als een afgeleide, doch als een zelfstandige;

Overwegende, dat uit al het bovenstaande volgt, dat eischeres recht heeft op een bedrag in Guldens, gelijk aan de koopsom te Amsterdam van een zichtwissel op New-York tot een bedrag, vertegenwoordigende de waarde van 10320 grains (668,7260424 gram) goud van een gehalte van 9/10, gelijk zij dan ook bij haar primaire vordering sub a. vraagt, en daaraan niet kan afdoen, dat zij daarbij niet meedeelt, naar welke vrije goudmarkt zij dat bedrag wil berekenen, daar, indien op verschillende vrije markten de prijzen niet gelijk zijn, gedaagde kan volstaan met ter beschikbaarstelling van het voor haar meest voordeelige bedrag;

Overwegende ten aanzien van de gevorderde moratoire renten, dat, nu der rechtbank geen bepaling van New-Yorksche recht bekend is, welke de toekenning van die renten over vervallen interessen mogelijk maakt, eischeres in zooverre niet ontvankelijk is;

: Overwegende, dat zij eveneens niet-ontvankelijk is in haar primaire vordering sub b., daar de nakoming van die sub a., strekkende tot betaling van een geldsom, niet kan worden afgedwongen door middel van een dwangsom;

Recht doende:

Veroordeelt gedaagde om aan eischeres tegen overgifte van vorenbedoelde coupons te Amsterdam ten kantore van de heeren Mendelssohn en Co., te Amsterdam, of van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, beide te Amsterdam, te betalen zoodanig bedrag aan Guldens Ned. Courant als ten dage der betaling zal gelijk zijn aan den koopprijs te Amsterdam van zichtwissels op New-York, vertegenwoordigende de waarde van voormelde hoeveelheid fijn goud volgens den alsdan ter vrije markt geldenden prijs, uitgedrukt in Dollars der Vereenigde Staten van Amerika volgens den alsdan te dier vrije goudmarkt geldenden wisselkoers op New-York, zullende de koers der eerstgenoemde zichtwissels van Amsterdam op New-York worden berekend volgens de officiële openingsnotering ten dage der aanbidding van de coupons, en, bij gebreke van zoodanige officiële notering, volgens het gemiddelde van de openingsnoteringen van dien dag van twee groote bankinstellingen te Amsterdam, die in buitenlandsche wissels handel drijven, aan te wijzen door de heeren Mendelssohn en Co., Amsterdam en de Nederlandsche Handel-Maatschappij;

Verklaart dit vonnis in zooverre uitvoerbaar bij voorraad, mits tegen borgtocht of voldoende zekerheid, binnen acht dagen, nadat hoogere voorziening zal zijn gedaan, aan te bieden en binnen vijf dagen, nadat die zal zijn aangeboden, aan te nemen of te betwisten.

Veroordeelt gedaagde in de kosten van het geding, tot aan deze uitspraak aan zijde van eischeres begroot op f 500.— (vijf honderd gulden);

Verklaart eischeres voor het overige niet-ontvankelijk.

Overwegingen van het vonnis in de zaak van de „Vereeniging voor den Effectenhandel” en de „Bataafsche Petroleum Mij. N.V.”.

Overwegende, dat de in de obligaties en coupons opgenomen goudclausule kennelijk ten doel heeft, den schuldeischer de terugontvangst te waarborgen van een gelijkwaardig bedrag, als door hem ter leen verstrekt en hem te beschermen tegen een mogelijke waardevermindering van de terug te ontvangen muntsoort;

Overwegende, dat de obligaties en coupons nu weliswaar inhoudten de verbintenis van gedaagde tot betaling in „gold coin”, doch dat deze woorden niet de strekking kunnen hebben, vast te stellen de muntsoort, waarin, doch slechts de waarde, welke, moet worden terugbetaald;

Overwegende toch, dat dit blijkt uit de omstandigheid, dat de halfjaarlijksche coupon van de 4½ pCt. obligatie van \$ 500 betaalbaar is met \$ 11.25, terwijl de kleinste gouden munt, in de Vereenigde Staten in omloop, is de ¼ Eagle ter waarde van \$ 2.50;

Overwegende, dat gedaagde dus verplicht is, hoofdsom en rente te betalen, hetzij in goud, hetzij in ander te New-York wettig betaalmiddel op goudbasis, tenzij juist mocht zijn haar verweer, dat „the laws of the State of New-York”, welke haar verbintenis beheerschen, haar van die verplichtingen ontheffen;

Overwegende te dien aanzien, dat gedaagde heeft overgelegd een door den Secretary of State gewaarmerkt exemplaar van de Public Resolution No. 10, goedgekeurd 5 Juni 1933, waarbij Senaat en Huis van Afgevaardigden der Vereenigde Staten in Congres vergaderd, uit overweging dat „the holding of or dealing in gold affect the public interest and are therefore subject to proper regulation and restriction” en dat „the existing emergency has disclosed that provisions of obligations which purport to give the obligee a right to require payment in gold or a particular kind of coin or currency of the United States, or in an amount in money of the United States measured thereby, obstruct the power of the Congress to regulate the value of, the money of the United States, and are inconsistent with the declared policy of the Congress to maintain at all times the equal power of every dollar, coined or issued by the United States, in the markets and in the payment of debts”; besluiten, dat „every provision contained in or made with respect to any obligation which purports to give the obligee a right to require payment in gold or a particular kind of coin or currency, or in an amount in money of the United States measured thereby, is declared to be against public policy; and no such provision shall be contained in or made with respect to any obligation hereafter incurred. Every obligation heretofore or hereafter incurred, whether or not any such provision is contained therein or made with respect thereto, shall be discharged

upon payment, dollar for dollar, in any coin or currency which at the time of payment is legal tender for public and private debts”;

Overwegende, dat eischeres nu wel heeft toegegeven, dat deze Public Resolution, een federale wet van kracht is in den Staat van New-York, doch heeft betoogd, dat onder de uitdrukking „laws of the State of New-York” slechts die wetten zijn te verstaan, welke door de wetgevende macht van den Staat New-York op het gebied van het privaatsrecht zijn gemaakt, daar blijkens de Constitutie van de Vereenigde Staten de wetgeving op dat gebied aan de afzonderlijke Staten is voorbehouden;

Overwegende, dat dit echter niet wegneemt, dat, indien een federale wet ingrijpt in de rechtsverhoudingen, zooals die door de wetgeving van den Staat New-York zijn geregeld, de aldus gewijzigde wet blijft een wet van den Staat New-York en daaronder dan ook moeten worden verstaan de aldaar geldende wetten;

Overwegende nu, dat genoemde Public Resolution verbiedt de betaling zoowel in goud als op goudbasis (payment in gold... or measured thereby) en in verband daarmee elke schuld gekwetens verklaart door voldoening in wettig betaalmiddel tot de nominale waarde;

Overwegende, dat eischeres nu wel de onmogelijkheid van betaling in goud te New-York heeft toegegeven, doch heeft betoogd, dat dit gedaagde niet kan beletten, aldaar in papieren Dollars te betalen op goudbasis, doch dat, zooals uit het bovenstaande blijkt, deze meening berust op een onjuiste opvatting van de Resolution;

Overwegende, dat eveneens faalt haar stelling, dat tengevolge van genoemd verbod New-York als betalingsdomicilie is vervallen en dientengevolge de voldoening moet plaats hebben ter woonplaats van de debitrice;

Overwegende toch, dat van het wegvallen van de plaats van betaling geen sprake is, doch dat de voldoening te dier plaatse slechts mogelijk is in gewijzigden vorm tengevolge van wettelijke bepalingen, waaraan partijen zich uitdrukkelijk hebben onderworpen;

Overwegende, dat eischeres verder heeft betoogd, dat de Nederlandsche rechter in een geding tusschen Nederlandsche onderdanen een bepaling als vervat in genoemde Public Resolution, als in strijd met de openbare orde buiten toepassing moet laten;

Overwegende echter, dat van strijd met de openbare orde geen sprake kan zij bij een maatregel als de Public Resolution, welke blijkens den considerans is uitgevaardigd als door dringenden nood in het algemeen (Amerikaansch) belang geboden en niet (zooals eischeres dan ook terecht niet heeft gesteld), met het doel crediteuren te benadeelen;

Overwegende dat, nu eischeres niet heeft tegengesproken gedaagdes stelling, dat zij ten kantore van Dillon Read tijdig het bedrag der verschuldigde rente in papieren Dollars heeft gedeponereerd, uit het bovenstaande volgt, dat eischeres niet-ontvankelijk is in haar vordering.

Recht doende:

Verklaart eischeres niet-ontvankelijk; veroordeelt haar in de kosten van het geding tot aan deze uitspraak aan zijde van gedaagde begroot op f 500.— (vijf honderd gulden).

Het nationale inkomen in de Ver. Staten van 1929—1932.

Het National Bureau of Economic Research heeft in samenwerking met het Amerikaansche Department of Commerce een schatting opgemaakt van het nationale inkomen in de Ver. Staten van 1929—1932. Men heeft daartoe het bedrag der „toegevoegde waarde” berekend in industrie en landbouw, d.w.z. het verschil tusschen de waarde van het product en die der gebruikte grondstoffen plus slijtage van machinerieën. Overeenkomstig de theorie van Cassel wordt dit geheele bedrag, hetzij als loon en salaris, hetzij als rente of dividend, in den een of anderen vorm als inkomen door de bevolking ontvangen. Alleen heeft men rekening gehouden met reserves in de haussejaren, die niet werden uitgekeerd, en daartegenover ook met intering van deze reserves in crisisjaren. In de haussejaren waren daarom de inkomsten geringer dan de totale toegevoegde waarde, in de crisisjaren groter.

De schattingen en berekeningen geven het volgende resultaat, in millioen Dollars:

	1929	1930	1931	1932
Totaal uitbetaald	81.040	75.438	63.289	48.952
Reserveeringen of verlies	1.997	4.954	8.637	10.603
Totaal geproduceerd	83.037	70.484	54.652	38.349

	In procenten			
Totaal uitbetaald	100.0	93.1	78.1	60.4
Totaal geproduceerd	100.0	84.9	65.8	46.2
Kosten v. levensonderhoud	100.0	97.4	88.9	80.4
Index groothandelsprijzen	100.0	90.7	76.6	68.0

Het enorme verlies van bijna 11 miljoen Dollars in 1932, dat uit vroegere reserves is betaald, en van 20 tot 25 pCt. van het geheele inkomen vormt, is wel een sprekend bewijs voor de ernst van den toestand in het begin van 1933. De verhouding tusschen 60 pCt., waartoe het nationale inkomen in 1932 was teruggelopen in vergelijking met 1929 en 80 pCt., waartoe de kosten van levensonderhoud waren gedaald, toont de vermindering van de koopkracht der bevolking aan.

Omtrent de verdeling van het inkomen over verschillende groepen worden vele interessante bijzonderheden medegedeeld, waarvan wij hier eenige laten volgen.

Prócentueele verdeling van het inkomen naar soorten.

	Percentage van het totale verdiende inkomen.			
	1929	1930	1931	1932
Salarissen (bepaalde industrieën)	7,1	7,5	7,5	6,9
Loonen (bepaalde industrieën) ¹⁾	21,2	18,8	16,7	14,0
Salarissen en loonen in alle andere industrieën	35,9	37,0	39,1	41,6
Totaal arbeidsinkomen ²⁾	65,2	64,5	64,8	64,5
Dividenden	7,4	7,7	6,8	5,8
Interest	7,0	7,7	8,9	11,2
Totaal inkomen uit bezit	15,1	16,2	16,6	17,3
Huur en royalties	4,7	4,3	3,9	3,5
Ondernemers	15,0	14,9	14,6	14,7
Totaal ondernemersinkomen	19,7	19,2	18,6	18,1

¹⁾ Omvat mijnbouw, industrie, bouwbedrijf, spoorwegen, Pullman express-treinen en watertransport.

²⁾ Ambtenaarspensioenen en invaliditeitspensioenen inbegrepen.

Van de groote groepen is derhalve het ondernemersinkomen nagenoeg niet gedaald, het arbeidsinkomen wel. De geringe daling van het totale inkomen uit arbeid is het gevolg van het feit, dat hierin ook de groepen van arbeiders in dienst van staat, gemeenten, openbare bedrijven, enz. zijn opgenomen, wier geldinkomsten tot 1932 nagenoeg niet zijn gedaald, zoodat het totale bedrag van loonen en salarissen in Overheidsdienst een veel grooter percentage van het sterk geslonken nationale inkomen uitmaakte.

Ook hieromtrent worden verschillende gegevens gepubliceerd, waarvan wij de volgende reproduceeren (blz. 9 van het Bulletin) (zie bovenaan 2e kolom).

Van het nationale inkomen komt derhalve iets minder dan de helft op rekening van de groepen handel, bankwezen, diensten en diversen, terwijl in de Ver. Staten het inkomen uit den Landbouw slechts een vijftiende van het geheele nationale inkomen be-

Betaald inkomen, naar industriële afdelingen.

	Millioen Dollars				1932 van 1929
	1929	1930	1931	1932	
Landbouw	6.341	5.707	4.500	3.442	54,3
Mijnbouw	2.123	1.776	1.285	851	40,1
Electricit. en gas	1.306	1.503	1.461	1.216	93,1
Industrie	18.157	16.141	12.488	8.373	46,1
Bouwbedrijf	3.135	2.825	1.896	864	27,6
Transport	6.657	6.199	5.233	4.021	60,4
Verkeer	915	950	897	808	88,3
Handel	11.238	10.424	9.103	7.326	65,2
Bankwezen	9.778	9.038	7.761	6.019	61,6
Openbare diensten	6.459	6.764	6.793	6.794	105,2
Diensten	8.643	8.198	6.959	5.434	62,9
Diversen	6.288	5.913	4.913	3.804	60,5
Totaal	81.040	75.438	63.289	48.952	60,4

draagt. Deze verhouding is natuurlijk voor andere landen niet dezelfde, maar toch mogen wij wel verwachten, dat de groepen, die niet direct bij het productieproces zijn betrokken, maar zich met distributie en het verleenen van diensten bezighouden, ook elders een zeer belangrijke rol in het geheel spelen, veel grooter dan men à priori zou vermoeden.

De reserves, en gedurende de latere jaren de verliezen van de diverse groepen geven ook een interessant beeld van de structuur van het economisch leven.

Reserves en verliezen naar industrieën.

	1929-1932			
	1929	1930	1931	1932
Landbouw	1.197	— 84	— 622	— 1.209
Mijnbouw	— 246	— 428	— 551	— 408
Electriciteit en gas	— 17	— 278	— 283	— 258
Industrie	1.204	— 1.842	— 2.810	— 3.382
Bouwbedrijf	— 53	— 173	— 224	— 90
Transport	360	— 120	— 368	— 436
Verkeer	109	44	9	— 59
Handel	129	— 905	— 1.724	— 2.534
Bankwezen	— 408	— 602	— 1.335	— 1.502
Diensten	43	— 96	— 181	— 176
Diversen	— 321	— 470	— 548	— 549
Totaal	1.997	— 4.954	— 8.637	— 10.603

Vergelijkt men deze tabel met de bovenstaande van het inkomen, dan blijkt, dat procentueel het verlies in 1932 het grootst is geweest in de industrie, waar het ca. 40 pCt. van het uitbetaalde inkomen bedroeg. Daarop volgen Landbouw en handel met een verliespercentage van 35.

Wij volstaan met deze gegevens, waarvoor wij een keuze hebben moeten doen uit het veel vollediger en buitengewoon instructieve materiaal van de publicatie zelve. Tenslotte vermelden wij nog, dat in de publicatie erop wordt gewezen, dat een belangrijk deel der cijfers op schattingen gebaseerd zijn. Wel zijn deze zoo nauwkeurig mogelijk opgemaakt en aan bekende gegevens getoetst, maar een zeker element van willekeur blijft hierbij toch steeds bestaan. Het onzekerst zijn de gegevens omtrent het ondernemersinkomen, die geheel zijn geschat.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	11/17 Feb. 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	11/17 Feb. 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	14.633	110.849	136.815	2.495	4.090	1.713	114.939	138.528
Rogge	7.467	55.782	38.979	—	8.000	900	63.782	39.879
Boekweit	128	2.293	5.797	—	—	25	2.293	5.822
Mais	14.613	146.124	150.803	8.061	41.590	47.567	187.714	198.370
Gerst	6.375	30.944	28.747	935	4.458	2.157	35.402	30.904
Haver	4.875	21.737	33.297	150	150	548	21.887	33.845
Lijnzaad	13.565	33.671	32.163	20.678	50.614	47.629	84.285	79.792
Lijnkoek	355	18.620	8.818	—	—	—	18.620	8.818
Tarwemeel	367	2.002	4.437	32	279	1.651	2.281	6.088
Andere meelsoorten	1.464	7.481	5.565	—	725	913	8.206	6.478

OVERZICHT VAN DEN STAND DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

Afdeling I Dir: belastingen.	Kohieren voor den dienst 1934 ¹⁾			Zuiver bedrag der kohieren (met inbegrip v. d. hiepen (met inbegrip v. d. hiepen) op v. h. Leening, '14 voor den vorigen dienst t. m. dezelfde maand van het vorige jaar ²⁾) ³⁾
	Totaal bedrag	Bedragen, welke zijn teruggegeven of anders dan wegens betaling op de kohieren afgeschreven	Zuiver bedrag	
Grondbelast. a)	2.432.074	—	2.432.074	2.302.382
Inkomst.bel. b)	20.154.960	325.937	19.829.024	25.101.985
Vermogensbel. c)	5.114.566	25.615	5.088.951	5.280.853
Verdedig.bel. I	3.000.025	22.475	2.977.549	3.020.562
Totalen...	30.701.625	374.027	30.327.598	35.705.782

a) $\frac{1}{4}$ hoofdsom + 20 procenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen.
b) Hoofdsom + 20 procenten.
c) Hoofdsom + 55 procenten.

1) Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het met 1 Mei 1934 aanvangende belastingdienstjaar 1934/1935 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934.

2) Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit $\frac{2}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934 en $\frac{1}{3}$ gedeelte van het belastingdienstjaar 1932/1933.

Afdeling II. Overige middelen.	Jan. 1934	Sedert 1 Januari 1934	Overeen- komstige periode 1933
Benaming der middelen			
Divid.- en tantiemebel. *)	574.814	574.814	552.394
Rechten op den invoer *)	4.374.432	4.374.432	5.934.237
Statistiekrecht	143.963	143.963	158.243
Accijns op zout	156.742	156.742	229.587
Accijns op geslacht	517.270	517.270	567.146
Accijns op wijn *)	46.718	46.718	52.521
Accijns op 't gedistill. *)	2.388.304	2.388.304	2.468.336
Accijns op bier *)	880.677	880.677	1.348.865
Accijns op suiker *)	3.775.209	3.775.209	5.284.166
Accijns op tabak *)	3.124.223	3.124.223	2.647.220
Bel. op gouden en zilverw. Omzetbelasting ³⁾	58.258	58.258	51.647
Recht. en boeten v. zegel ⁴⁾	3.345.643	3.345.643	—
Recht. en boet. v. registr.	4.1.603.662	1.603.662	1.638.513
Recht. en boet. v. succes- sie, v. overgang bij over- lijden en v. schenking	872.065	872.065	1.041.164
Opbrengst d. loodsgelden	3.353.542	3.353.542	2.579.912
	338.553	338.553	307.780
Totalen...	25.554.075	25.554.075	24.861.731

*) Hoofdsom en opcenten, ook wat betreft de ontvangsten over het vorige jaar, bedoeld in kolom 3.

3) De omstandigheid dat de opbrengst van de omzetbelasting belangrijk beneden de raming is gebleven, is te verklaren uit de volgende oorzaken:

a. de eerste maanden van 1934 ondervinden den terugslag van den grooten invoer in de laatste maanden van 1933;

b. er zijn bij handelaars groote oude voorraden, die zonder omzetbelasting kunnen worden afgeleverd;

c. een belangrijk deel der belasting wordt voldaan in den vorm van een aanslag, die per maand of per kwartaal, achteraf wordt vastgesteld;

d. de gebruikte zegels zijn voor een deel op krediet ontvangen.

4) Hieronder begrepen wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. f 441.781. (Beursbel.)

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	837.462	837.462	701.149
Rijwielbelasting	12.518	12.518	10.920
Totaal	849.980	849.980	712.069

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET GEMEENTEFONDS.

	Dienst 1933/1934 Zuiver bedrag der kohieren tot en met de maand Jan. 1934	Zuiver bedrag der kohieren voor den dienst 1932/33 tot en met de zelfde maand van 1933
Gemeente.f.belast...	55.341.655	67.682.870
Tijd. opc. o. d. gem. f. b.	21.286.515	—
Opc. verm. t. get. v. 50	4.813.768	5.001.301
Tijd. opc. o. d. verm. b.	2.888.261	—
Totaal	84.330.199	72.684.171

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In Gulden).

Omschrijving	October 1933	1e tien mond. 1933	1e tien mond. 1932
Belastingen.			
Pachten	4	43	83
Invoerr. incl. Landsgoed.	3.850	37.735	38.938
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	180	1.842	2.156
Accijns op gedistilleerd	37	464	607
" " bier	2.415	22.764	26.190
" " petroleum	212	2.649	4.103
" " tabak	451	9.323	84
Andere ontv. I. U. en A...	17	181	158
Statistiekrecht	164	1.633	1.956
Personeele belasting	472	3.281	4.185
Inkomstenbel. en Crisish.	3.858	30.576	40.315
Vennootschapsbelasting	414	7.808	12.699
Vermogensbelasting	135	1.384	11
Verponding	303	6.547	10.290
Recht van openb. verkoop.	125	1.630	2.552
Zegelrecht	572	5.826	6.571
Oversch. van vaste goed.	128	1.337	1.770
Recht v. succ. en overgang	17	283	360
Vergunning speelafels	8	79	77
Slachtbelastingen	434	4.438	4.838
Bijzondere bel. buitengew.	6	62	75
Hoofdgeld	7	46	53
Landelijke inkomsten	3.070	21.440	23.586
Belasting op loterijen	127	1.097	732
Motorbelasting i. d. B. Gew.	56	461	130
Opgeheven belastingen	1	4	65
Motorvoertuigenbel.			
Java en Madoera	18	654	—
Totaal....	17.081	163.579	182.584
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	1.018	10.686	14.787
Pandhuizen	1.129	11.450	14.951
Zout	1.403	13.287	12.092
Totaal....	3.550	35.423	41.830
Producten.			
Kina en Thee	85	440	341
Landscaoutchoubedrijf	174	1.328	1.063
Boschwezen	617	6.137	6.826
Goud en zilver	—	—	—
Banka-tin	2.517	19.555	8.044
Steenkolen	466	4.432	5.441
Totaal....	3.859	31.892	21.715
Bedrijven.			
Havenwezen	788	10.287	11.434
Baggerdienst	150	1.897	2.747
Waterkracht en Electricit.	230	2.314	2.409
Landsrukkerij	54	680	850
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	1.843	19.137	21.424
Spoor- en Tramwegen	2.717	29.612	38.739
Totaal....	5.782	63.927	77.603
Diverse middelen.			
Winstandeel „Billiton”	—	—	—
Winstandeel Jav. Bank	—	225	—
Afstand van grond	155	2.205	2.374
Mijnconcessies	1.618	2.205	2.118
Boeten en verbeurdverkl.	91	763	906
Leges en salarissen	36	347	396
Heff. t.z.v. gesl. werkover.	3	57	100
Opbrengst d. Weeskamers	66	558	625
Kadaster	22	235	308
Ontv. Gevangerswezen	253	2.622	3.159
Afkoop heerendienst. B.G.	107	1.148	2.893
Schoolgelden	433	4.250	4.737
Ontv. ziekeninricht. enz.	141	707	740
IJK van maten en gew.	64	586	546
Verk. en verh. van huizen	157	1.646	1.773
Ontv. waterleidingen	44	347	413
Bakengelden	245	2.032	2.038
Loodsgelden	243	2.312	2.292
Allerlei	417	2.639	3.039
Totaal....	4.096	24.883	28.457
Recapitulatie.			
Totaal belastingen	17.081	163.579	182.584
" monopolies	3.550	35.423	41.830
" producten	3.859	31.892	21.715
" bedrijven	5.782	63.927	77.603
" diverse middelen	4.096	24.883	28.457
Totaal generaal....	34.368	319.704	352.189

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTO'S.

Table with 2 columns: Location (Ned. Bk., Athene, Batavia, etc.) and Date/Rate (Disc Wissels, Bel. Binn. Eff., etc.).

OPEN MARKT.

Table with 5 columns: Year (1934-1914) and 5 dates (17 Febr., 12/17 Febr., etc.).

1) Koers van 16 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table with 7 columns: Data, New York, Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, Batavia.

Table with 7 columns: Data, Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, Madrid.

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with 5 columns: Data, Londen, Parijs, Berlijn, Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table with 5 columns: Plaatsen en Landen, Noteerings-eenheden, 3 Febr. 1934, 10 Febr. 1934, 12/17 Febr. 1934, 17 Febr. 1934.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table with 3 columns: Date (13 Febr. 1934, etc.), Silver Price, Gold Price.

STAND VAN 'S RIJKS KAS

Table with 3 columns: Vorderingen, 7 Febr. 1934, 15 Febr. 1934.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table with 3 columns: Vorderingen, 10 Febr. 1934, 17 Febr. 1934.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with 6 columns: Data, Metaal, Circulatie, Voor-schotten aan de kolonie, Dis-conto's, Diverse rekeningen.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

Table with columns for ZUIVEL EN EIEREN (Boter, Kaas, Eieren) and METALEN (Koper, Lood, Tin, IJzer, Gieterij, Zink, Goud, Zilver). Rows list months from 1925 to 1933 with prices in various units.

Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2; Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van n. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei. 1932 64 1/2 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei-19 Sept. 1932 No. 3

AN GROOTHANDELSPRIJZEN.

Table with columns for BOUWMATERIALEN (Vurenhout, Steenen) and KOLONIALE PRODUCTEN (Cacao, Copra, Koffie, Rubber, Suiker, Thee). Rows list months from 1925 to 1933 with prices in various units.

B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de depreciatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verandert.

